

Анотація

У статті розглянуто проблеми розвитку аграрного трудового потенціалу, демографічні тенденції сільського населення, спрогнозовано подальший розвиток трудового потенціалу сільських територій регіону.

Ключові слова: трудовий потенціал, сільське населення, демографічні процеси.

Summary

In the article the problems of the development of agrarian labour potential and demographic tendencies of the rural population are observed, the prognosis of the development of labour potential of region's rural territories is given.

Key words: labour potential, rural population, demographic processes.

Список використаної літератури

1. Кушнірчук-Ставніча О.М. Аналіз моделей міграційних процесів та зв'язків з гармонізацією економічного стану регіону // Наука і економіка, - 2010, - № 2, - С.249-254.
2. Кулинич Р.О. Способи прогнозування економічних явищ методом статистичних рівнянь залежностей // Університетські наукові записки, 2007, № 3 (23), - С. 295-305.
3. Кулинич О.І., Кулинич Р.О. Теорія статистики: підручник. – 3-тє вид., перероб і доп. – К.: Знання, 2006. – 294
4. Статистичний щорічник Тернопільської області за 2009 рік / [за ред. В. Г. Кирича]. – Тернопіль: Головне управління статистики у Тернопільській області, 2010. – 471 с.
5. Статистичний щорічник України за 2009 рік / [за ред. О. Г. Осауленка] // Державний комітет статистики України. – К.: ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2010. – 567 с.

УДК 336.77:338.3

Назарова Л.В.

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Постановка проблеми. Становлення ринкової, соціально орієнтованої економіки вимагає нових підходів до регулювання такої важливої сфери як житлово-комунальна, через яку реалізуються інтереси кожної людини. На сьогодні підприємства ЖКГ працюють фактично за рахунок тих ресурсних можливостей, які були нагромаджені до початку 90-х років минулого століття. Відсутність надійних джерел для самофінансування ЖКГ і його непривабливості для приватних інвесторів призвели до значного погіршення виробничих потужностей цього сектора, підвищення їх аварійності, збільшення питомих та непродуктивних витрат матеріальних й енергетичних ресурсів, що негативно впливає на рівень і якість комунальних послуг. Відсутність комплексного підходу до розвитку ринкових відносин у галузі житлово-комунального господарства, недосконалість нормативно-правової бази поряд з незавершеністю інституційних перетворень призвели до кризового стану галузі.

Огляд останніх досліджень. Дослідженню теоретичних та практичних аспектів регіонального розвитку житлово-комунального господарства досліджено у наукових працях багатьох учених економістів і практиків, таких як: А.І. Акмаєва, Я.Г. Берсуцького,

В.М. Гейця, Б.В. Зотова, В.І. Каспир, Ю.В. Макогон, І.Ф. Пономарьов, В.Н. Лексін, М.Ф. Тимчук та ін. Трансформація економіки вимагали прискореного реформування підприємств житлово-комунального господарства, реорганізації їх роботи, взаємовідносин із споживачами, насамперед з населенням, а тому визначення основних шляхів розвитку цієї галузі визначає актуальність проведеного дослідження.

Формулювання завдання дослідження. Основною метою статті є дослідження проблем розвитку житлово-комунального господарства в сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу. Програма реформування ЖКГ на період до 2011 року передбачає чотири основні напрями. Перший — це вдосконалення нормативно-правової бази. Другий — вдосконалення системи управління в галузі з урахуванням ринкових відносин. Третій — фінансова стабілізація галузі. І четвертий — технічне переоснащення ЖКГ. Можна критикувати цю програму, пропонувати її вдосконалити, але названі мною чотири стратегічні напрями являють собою ідеологію розвитку відносин у житлово-комунальній галузі. І хоч би що казали, ця програма готувалася ще Держкомітетом із питань ЖКГ, коли його ще не розформували, узагальнювався досвід реформування ЖКГ в інших країнах, вона пройшла муніципальні слухання, після чого була прийнята й парламентом. Це стисла передісторія питання.

Сьогодні у такій важливій галузі життєзабезпечення регіону, якою є житлово-комунальне господарство, ми спостерігаємо ті ж серйозні проблеми, що і у всій економіці України:

- недофінансування;
- неплатежі споживачів послуг;
- відсутність достатнього обсягу оборотних коштів;
- надмірне зношення основних фондів тощо.

Тепер прокоментуємо кожен з названих напрямів. До 2002 року галузь мала тільки два закони, якщо казати про базові. Це Закон "Про питне водопостачання" і Закон "Про об'єднання співвласників..." Іншими словами, за браком повного пакета законів про ЖКГ про якесь реформування галузі й мови не могло бути. Тому було підготовлено й прийнято низку законів, які на сьогодні є непоганою базою та фундаментом для реформування житлово-комунальної галузі. Було поставлено завдання: мати по кожній підгалузі свій закон. Реформа ЖКГ — це найскладніша реформа. По-перше, тому що житлово-комунальне господарство — це багатогалузевий комплекс, починаючи з житла, теплопостачання, водопостачання, водовідведення, благоустрою, доріг і мостів і закінчуючи ритуальними послугами. Тому й потрібно було прийняти закони по кожному сегменту ЖКГ. Наприклад, Закон "Про благоустрій населених пунктів України", Закон "Про електротранспорт", Закон "Про теплопостачання", Закон "Питна вода України" та інші. Був прийнятий базовий Закон "Про житлово-комунальні послуги". Вершиною цієї законодавчої піраміди стала програма реформування й розвитку ЖКГ у 2004—2005 роках, прийнята як закон. Таким чином, якщо було визначено програму, стратегію реформи, було визначено й обсяги її фінансування на першому етапі.

На сьогодні визначено обсяг державного фінансування, і, на наш погляд, це й стане обов'язковою підтримкою реформування ЖКГ. Система ЖКГ нині перебуває в аварійному стані. Однак після прийняття галузевих законів ухвалювалися підзаконні акти, які регламентують відносини в галузі. На цей рік, зокрема, передбачається прийняти ще понад півтора десятка поправок до законів і підзаконних актів, які сприятимуть подальшому розвитку реформи ЖКГ.

Тепер про вдосконалення системи управління з урахуванням ринкових відносин. Країна йде в ринок, а житлово-комунальне господарство найменш підготовлене до ринкових відносин. А якщо говорити про систему управління цією галуззю, то вона залишилася такою ж, як за часів колишнього СРСР. Залишилися ті ж ЖЕКи, ті ж водоканали, тепломережі тощо. Швидше реформувалися такі напрями, як благоустрій, озеленення, ритуальне обслуговування, — тут з'явилася конкуренція. А от що стосується

системи управління житлом і його експлуатації, що стосується таких монополістів, як у сфері водопостачання, водовідведення та теплопостачання, — все залишилося на колишньому рівні. Ми вважаємо: ЖЕКи, що залишилися, — це вчорашній день. Тому що вони одночасно і надають послуги, і є підрядниками на надання цих послуг.

На сьогодні в Україні приватизовано 84% житла, а точніше — квартир. А кожен конкретний будинок як був власністю громади, як значився на балансі ЖЕКу, так і значиться. На початок 2006 року кількість об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ) становило по країні 4366. Вже протягом 2006 року утворилося ще 892 нові об'єднання. І на сьогодні кількість ОСББ сягнула вже 5258. Тому, якщо казати коротко, ми тепер повинні перейти на самоврядування: об'єднання співвласників чи асоціація співвласників — не суть важливо.

Система управління ЖКГ базується на трьох китах — демонополізація, товарні відносини та конкуренція. Коли це буде створено в системі експлуатації житла, тоді проблем не буде. Тобто необхідним є об'єднання співвласників, вибір підрядника робіт на конкурсних засадах і договір із ним. Це класична схема, до якої ми все одно прийдемо.

Причинами уповільнення процесу створення об'єднань співвласників багатоквартирних будинків в Україні є відсутність однозначних відповідей на запитання: як передати ОСББ землю чи прилеглу до будинку територію, щоб зацікавити людей ще й таким чином. В Естонії вчинили так: хочете — не хочете, а земля і прилегла до будинку територія передаються об'єднанню і тільки йому. І люди зрозуміли, що коли вони не створять об'єднання, на баланс якого візьмуть землю і прилеглу територію, то завтра може прийти інвестор і просто відселити всіх кудись, тому що він вважає за доцільне на цьому місці побудувати, скажімо, офісний центр. Тому в Житловому кодексі ми й закладаємо основи для створення ОСББ.

Інша проблема — природні монополії в ЖКГ. У сфері діяльності природних монополій загалом та у ЖКГ зокрема створення конкуренції є дуже проблематичним. Ми вважаємо, і так записано в програмі, що вихід із кризи, зокрема стосовно природних монополій, — це передача в оренду, концесію, управління. Можна йти шляхом створення комунальних підприємств, регіональних компаній тощо. І цих процесів не треба боятися.

Проблема тарифів. Що стосується третього напрямку реформування ЖКГ, то тут колапс. Тарифи не покривають витрат і не відповідають собівартості, населення погано сплачує за ЖКГ, адже ці послуги не відповідають тарифам (і це цілком зрозуміло, тому що ми сьогодні не можемо надавати якісні послуги), дотації було виключено з держбюджету. Сьогодні система ЖКГ формально беззбиткова. Цей напрям може бути реалізований шляхом комплексного, системного підходу, правильної тарифної політики, спрямованої на зниження витрат.

І четвертий напрям реформування ЖКГ — технічне переоснащення. Але всі ці ключові моменти взаємозалежні. Без фінансового забезпечення не можливо провести технічне переоснащення. Адже сьогодні втрати води становлять 30-40, а то й більше відсотків; ККД котельного парку — 82%.

Висновки. Таким чином, житлово-комунальна система регіональної економіки, незважаючи на перетворення, що проводяться нею, продовжує функціонувати у власному режимі, який здебільшого перенесений з її "соціалістичного" минулого. Відставання в розвитку даної структури є фоном для інших підсистем регіональної економіки і є причиною уповільнення темпів їх розвитку. Тому завдання підвищення стійкості регіональної економічної системи полягає також в узгодженні темпів розвитку підсистем "різного віку" і різних стадій розвитку. Процеси реформування ЖКГ доцільно здійснювати відповідно до принципів дисипативності, переструктурування всього складного комплексу в процесі самоорганізації і виведення ентропії із системи, викидання накопиченої негативної енергії. Дисипативні процеси усунуть на своєму шляху всі небажані форми і процеси, які не відповідатимуть внутрішнім потребам і тенденціям житлово-комунального комплексу.

Анотація

Статтю присвячену дослідженню основних проблем розвитку житлово-комунального господарства в Україні, запропоновані основні напрямки реформувань в цій сфері.

Аннотация

Статья посвящена исследованиям основных проблем развития жилищно-коммунального хозяйства в Украине, предложены основные направления реформирования в этой сфере.

Annotation

The article is devoted researches of basic problems of development of Housing communal economy in Ukraine, basic directions of reformation are offered in this sphere.

Список використаних джерел

1. Червяченко Г.В. Теоретичні аспекти ефективності управління соціально-економічною системою // Регіональні перспективи. - 2003. - № 6. - С. 7-9 .
2. Харазішвілі Ю. Системне моделювання соціально-економічного розвитку України // Банківська справа. -2006. - № 3. - С. 46-65.
3. <http://maidanua.org>.
4. Економіка міського господарства: Навчальний посібник / За ред. Т.П. Юр'євої. - Харків: ХДАМГ, 1997. -672 с.

УДК 338.4:677:675.83

Лагодієнко Н.В.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ ВОВНЯНО-ТЕКСТИЛЬНОГО КЛАСТЕРУ У СПЕЦІАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ ЗОНІ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Актуальність проблеми. Конкурентоспроможність – складна, але в той же час необхідна умова успішного функціонування в системі жорсткого ринкового господарювання. Стати конкурентоспроможним прагне кожне підприємство, тому що це застава стійкості і процвітання. Визначальним у досягненні даної мети є розробка чіткої довгострокової програми дій, тобто стратегії. З економічної точки зору стратегія означає планування і проведення в життя визначеної політики з використанням всіх доступних, у рамках існуючого законодавства, засобів і методів. Сили конкуренції впливають на ціни, що можуть встановлювати фірми, на витрати, що їм приходится нести, і на розміри інвестиції. Сучасному вівчарству притаманний низький ступінь конкурентоспроможності і відсутність кооперації агровиробників з іншими учасниками вовняно-текстильного виробництва, що робить необхідним використання нових підходів до питань його ефективного функціонування.

Стан вивчення проблеми. Наукові основи ефективного розвитку аграрних і переробних підприємств на основі кооперації й інтеграції досліджували у своїх роботах Абрамов М., Геєць В., Данилишин Б., Джуринський М., Ліпський Ю., Мозер Г., Наумов О., Некрасова Л., Руднєва Є., Саблук П., Сарибєков Г., Семіноженко В., Соколенко С., Топіха І., Хакен Г. та інші автори. Однак, незважаючи на значну кількість публікацій по